

25TH LATIN SUMMER SCHOOL

14th-18th JANUARY 2019

Eastern Avenue Building, University of Sydney

LEVEL 2B

Instructor: Alexander Westenberg

Monday

René Descartes, *Cogito, ergo Sum*

René Descartes (1596-1650) was a famous French philosopher and mathematician, known for his scepticism (the belief that one should doubt anything less than absolutely certain).

Renatus Cartesius, philosophus et mathematicus Francogallicus, natus est in La Haye anno 1596. anno 1626 ex Parisiis Amstelodamum transiit et viginti annos in Hollandia versatus est. anno 1649 a regina Christina invitatus in aulam Suevicam venit. anno post - 1650 - Stockholmae morbo pulmoneo periit.

Principles of Philosophy (1644), Part 1, Article 7

Sic autem rejicientes illa omnia, de quibus aliquo modo possumus dubitare, ac etiam, falsa esse fingentes, facilè quidem, supponimus nullum esse Deum, nullum coelum, nulla corpora; nosque etiam ipsos, non habere manus, nec pedes, nec denique ullum corpus, non autem ideò nos qui talia cogitamus nihil esse: repugnat enim ut putemus id quod cogitat eo ipso tempore quo cogitat non existere. Ac proinde haec cognitio, **ego cogito, ergo sum**, est omnium prima & certissima, quae cuilibet ordine philosophanti occurrat.

Meditations on First Philosophy (1641), 2

Sed unde scio nihil esse diversum ab iis omnibus quae jam jam recensui, de quo ne minima quidem occasio sit dubitandi? Nunquid est aliquis Deus, vel quocunque nomine illum vocem, qui mihi has ipsas cogitationes immittit? Quare verò hoc putem, cùm forsán ipsemet illarum author esse possim? Nunquid ergo saltem ego aliquid sum? Sed jam negavi me habere ullos sensus, & ullum corpus. Haereo tamen; nam quid inde? Sumne ita corpori sensibusque alligatus, ut sine illis esse non possim? Sed mihi persuasi nihil plane esse in

mundo, nullum coelum, nullam terram, nullas mentes, nulla corpora; nonne igitur etiam me non esse? Imo certe ego eram, si quid mihi persuasi.

Sed est deceptor nescio quis, summe potens, summe callidus, qui de industriâ me semper fallit. Haud dubie igitur ego etiam sum, si me fallit; & fallat quantum potest, nunquam tamen efficiet, ut nihil sim quamdiu me aliquid esse cogitabo. Adeo ut, omnibus satis superque pensitatis, denique statuendum sit hoc pronuntiatum, **Ego sum, ego existo**, quoties a me profertur, vel mente concipitur, necessario esse verum.

Tuesday

Gaius Julius Phaedrus (Phaedrus), *Fabulae*

Phaedrus was a 1st Century freedman, who compiled (and greatly elaborated upon) the fables of Aesop. His work was written in iambi hexameter.

Phaedrus Augusti libertus, natus circa annum 10 ante Christum natum in Thracia, obiit circa 60 post Christum natum.

PHAEDRI AVGVSTI LIBERTI FABVLARVM AESOPIARVM LIBER PRIMVS

Prologus

Aesopus auctor quam materiam repperit,
hanc ego polivi versibus senariis.
Duplex libelli dos est: quod risum movet
et quod prudenti vitam consilio monet.
Calumniari si quis autem voluerit,
quod arbores loquantur, non tantum ferae,
fictis iocari nos meminerit fabulis.

I. Lupus et Agnus

Ad rivum eundem lupus et agnus venerant,
siti compulsi. Superior stabat lupus,
longeque inferior agnus. Tunc fauce improba
latro incitatus iurgii causam intulit;
'Cur' inquit 'turbulentam fecisti mihi
aquam bibenti?' Laniger contra timens
'Qui possum, quaeso, facere quod quereris, lupe?
A te decurrit ad meos haustus liquor'.
Repulsus ille veritatis viribus
'Ante hos sex menses male' ait 'dixisti mihi'.
Respondit agnus 'Equidem natus non eram'.
'Pater hercle tuus' ille inquit 'male dixit mihi';
atque ita correptum lacerat iniusta nece.

Haec propter illos scripta est homines fabula
qui fictis causis innocentes opprimunt.

II. Ranae Regem Petunt

Athenae cum florerent aequis legibus,
procax libertas civitatem miscuit,
frenumque solvit pristinum licentia.

Hic conspiratis factionum partibus
arcem tyrannus occupat Pisistratus.

Cum tristem servitutem flerent Attici,
non quia crudelis ille, sed quoniam grave
omne insuetis onus, et coepissent queri,
Aesopus talem tum fabellam rettulit.

'Ranae, vagantes liberis paludibus,
clamore magno regem petiere ab Iove,
qui dissolutos mores vi compesceret.

Pater deorum risit atque illis dedit
parvum tigillum, missum quod subito vadi
motu sonoque terruit pavidum genus.

Hoc mersum limo cum iaceret diutius,
forte una tacite profert e stagno caput,
et explorato rege cunctas evocat.

Illae timore posito certatim adnatant,
lignumque supra turba petulans insilit.

Quod cum inquinassent omni contumelia,
alium rogantes regem misere ad Iovem,
inutilis quoniam esset qui fuerat datus.

Tum misit illis hydrum, qui dente aspero
corripere coepit singulas. Frustra necem
fugitant inertes; vocem praecludit metus.

Furtim igitur dant Mercurio mandata ad Iovem,
adflctis ut succurrat. Tunc contra Tonans

"Quia nolulistis vestrum ferre" inquit "bonum,

malum perferte". Vos quoque, o cives,' ait
'hoc sustinete, maius ne veniat, malum'.

VI. Ranae ad Solem

Vicini furis celebres vidit nuptias
Aesopus, et continuo narrare incipit -
Uxorem quondam Sol cum vellet ducere,
clamorem ranae sustulere ad sidera.
Convicio permotus quaerit Iuppiter
causam querellae. Quaedam tum stagni incola
'Nunc' inquit 'omnes unus exurit lacus,
cogitque miseras arida sede emori.
Quidnam futurum est si crearit liberos?'

IX. Passer ad Leporem Consiliator

Sibi non cavere et aliis consilium dare
stultum esse paucis ostendamus versibus.
Oppressum ab aquila, fletus edentem graves,
leporem obiurgabat passer 'Ubi pernicitas
nota' inquit 'illa est? Quid ita cessarunt pedes?'
Dum loquitur, ipsum accipiter necopinum rapit
questuque vano clamitantem interficit.
Lepus semianimus 'Mortis en solacium:
qui modo securus nostra inridebas mala,
simili querella fata deploras tua'.

Gaius Plinius Caecilius Secundus (Plinius Minor), *Epistulae*, I, 1, 3

Pliny is probably the most famous letter-writer of Roman times. His letters are valuable not just as a model for literary style, but for the historical matter that many of them contain. Those below, however, are chosen for their more amicable, personal quality.

1

C. PLINIUS SEPTICIO <CLARO> SUO S.

1 Frequenter hortatus es, ut epistulas, si quas paulo curatius scripsissem, colligerem publicaremque. Collegi non servato temporis ordine — neque enim historiam componebam —, sed ut quaeque in manus venerat. 2 Superest ut nec te consilii nec me paeniteat obsequii. Ita enim fiet, ut eas quae adhuc neglectae iacent requiram et si quas addidero non supprimam. Vale.

3

C. PLINIUS CANINIO RUFO SUO S.

1 Quid agit Comum, tuae meaeque deliciae? quid suburbanum amoenissimum, quid illa porticus verna semper, quid platanon opacissimus, quid euripus viridis et gemmeus, quid subiectus et serviens lacus, quid illa mollis et tamen solida gestatio, quid balineum illud quod plurimus sol implet et circumit, quid triclinia illa popularia illa paucorum, quid cubicula diurna nocturna? Possident te et per vices partiuntur? 2 An, ut solebas, intentione rei familiaris obeundae crebris excursionibus avocaris? Si possident, felix beatusque es; si minus, 'unus e multis'. 3 Quin tu — tempus enim — humiles et sordidas curas aliis mandas, et ipse te in alto isto pinguique secessu studiis asseris? Hoc sit negotium tuum hoc otium; hic labor haec quietas; in his vigilia, in his etiam somnus reponatur. 4 Effinge aliquid et excude, quod sit perpetuo

tuum. Nam reliqua rerum tuarum post te alium atque alium dominum
sortientur, hoc numquam tuum desinet esse si semel coeperit. 5 Scio quem
animum, quod horter ingenium; tu modo enitere ut tibi ipse sis tanti, quanti
videberis aliis si tibi fueris. Vale.

Wednesday

John Victor Luce, Public Orator, Neil Armstrong

There is a long tradition at Oxford University, Cambridge University, and Trinity College, Dublin of having a Public Orator, whose role is to give orations in Latin on the occasion of the awarding of honorary degrees. The following speech was delivered at Trinity College, Dublin, on the occasion of the awarding of an Honorary Doctorate of Laws to Bono in 2003.

DOCTOR IN UTROQUE JURE

Platoni philosopho musicorum mutations huadquaquamcordi errant, non enim eas pro bono publico esse creditit, sed Proximus candidatus, ut opinor, dissentiebit. Laetus libens nunc vobis praesento virum Dubliniensem, in lyricis popularibus pangendis et canendis valde habilem, in cura erga homines miseria afflictos plane admirabilem, PAULUM DAVID HEWSON. Quattuor ferme ante lustris in Schola quadam Dubliniensi discipuli quattuor coiverunt ut sonos modulentur, et nunc, mirabile dictum, grex illae quae U2 nominatur, adhuc Dublini locata, per orbem terrarium fama celeberrima elucet. Eiusmodi musica cum animi motibus violentioribus et cum tribunis rem publicam turbantibus concinere solent, sed iniuriis quoque strenue obstare valent. Inuiorum cohortibus et domi et foris hospes noster acceptissimus exstat, et aura populari provecta vox Boni potentiorum in conclavibus nunc auditor. Cum uxore Ali, iurum humanorum defensore ipsa haud inepta, in Ethiopiam olim progressus ut opes medicae Cura adiuvente aegris porrigerentur, paupertatis ac famis damnosae hereditati obviam ivit, nec Africae cladibusoppressae postea oblitus est. Alacritate inquieta incitatus verum quaerit, credens in veritate libertatem inhaerere. Bene novit rerum summae in discrimine iactatae salute non solum de caritate pendere sed etiam in cogitando perspicuitatis, in agendo consilii optimi egere. Ipse in studiis economics ad rem versatus, doctorum favorem sibi

concordavit, et cum Roberto Geldof Institutum Data nomine nuper condidit de aere alieno mitigando et de commercio promovendo constitutum. Quis vestrum, Academici, ignorat candidatum nostrum a Praeside Chirac nuper decoratum esse, atque Paulo O'Neill, scriba ab aere Americano, per Africam sub Saharicam peregrinationem valde prosperam fecisse? Manifestum est illum de morbo universali et exitiabili, in quo corpori patientis Adversus Insidias Deficiunt Subsidia, ab Americanis pecuniae subventionem maiorem nuper procuravisse. Dicat fortasse se quod quaerit nondum invenisse, sed cum Terentio consentiens 'humani nihil a se alienum putat', nec non Dominicum illud ut ieiunis cibum porrigamus pectore diligenti observant. Multis nominibus dignus est qui in coetum nostrum honoris causa vocetur, et vos hortor ei unanime adsensu plaudatis.

Thursday

Cornelius Nepos, *Life of Chabrias*

Nepos (c. 110-25 BC) was a Roman historian, born near Verona in Gaul (roughly modern-day France). He was a good friend of the famous Roman poet Catullus, who dedicated his poems to Nepos (along with Cicero and Atticus). Almost all his works are lost, but we have a collection of 'Lives' in which he gives the histories of a number of great men from history. This piece is on the Athenian general, Chabrias.

[1] CHABRIAS Atheniensis. Hic quoque in summis habitus est ducibus resque multas memoria dignas gessit. Sed ex his elucet maxime inventum eius in proelio, quod apud Thebas fecit, cum Boeotiis subsidio venisset. 2 Namque in eo victoria fidentem summum ducem Agesilaum, fugatis iam ab eo conducticiis catervis, *** reliquam phalangem loco vetuit cedere obnixoque genu scuto, proiecta hasta impetum excipere hostium docuit. Id novum Agesilaus contuens progredi non est ausus suosque iam incurrentes tuba revocavit. 3 Hoc usque eo tota Graecia fama celebratum est, ut illo statu Chabrias sibi statuum fieri voluerit, quae publice ei ab Atheniensibus in foro constituta est. Ex quo factum est, ut postea athletae ceterique artifices iis statibus in statuis ponendis uterentur, cum ** victoriam essent adepti.

[2] Chabrias autem multa in Europa bella administravit, cum dux Atheniensium esset; in Aegypto sua sponte gessit. Nam Nectenebin adiutum profectus regnum ei constituit. 2 Fecit idem Cypri, sed publice ab Atheniensibus Euagorae adiutor datus, neque prius inde discessit, quam totam insulam bello devinceret; qua ex re Athenienses magnam gloriam sunt adepti. 3 Interim bellum inter Aegyptios et Persas conflatum est. Athenienses cum Artaxerxe societatem habebant, Lacedaemonii cum Aegyptiis; a quibus magnas praedas Agesilaus, rex eorum, faciebat. Id intuens Chabrias, cum in re nulla Agesilao cederet, sua sponte eos adiutum profectus Aegyptiae classi praefuit, pedestribus copiis Agesilaus.

[3] Tum praefecti regis Persae legatos miserunt Athenas questum, quod Chabrias adversum regem bellum gereret cum Aegyptiis. Athenienses diem certam Chabriae praestituerunt, quam ante domum nisi redisset, capitis se illum damnaturos denuntiarunt. Hoc ille nuntio Athenas rediit neque ibi diutius est moratus, quam fuit necesse. 2 Non enim libenter erat ante oculos suorum civium, quod et vivebat laute et indulgebat sibi liberalius, quam ut invidiam vulgi posset effugere. 3 Est enim hoc commune vitium in magnis liberisque civitatibus, ut invidia gloriae comes sit et libenter de his detrahant, quos eminere videant altius; neque animo aequo pauperes alienam opulentium intuuntur fortunam. Itaque Chabrias, cum ei licebat, plurimum aberat. 4 Neque vero solus ille aberat Athenis libenter, sed omnes fere principes fecerunt idem, quod tantum se ab invidia putabant futuros, quantum a conspectu suorum recesserint. Itaque Conon plurimum Cypri vixit, Iphicrates in Thraecia, Timotheus Lesbo, Chares Sigeo; dissimilis quidem Chares horum et factis et moribus, sed tamen Athenis et honoratus et potens.

[4] Chabrias autem periit bello sociali tali modo. Oppugnabant Athenienses Chium. Erat in classe Chabrias privatus, sed omnes, qui in magistratu erant, auctoritate anteibat, eumque magis milites quam, qui praeerant, aspiciebant. 2 Quae res ei maturavit mortem. Nam dum primus studet portum intrare gubernatoremque iubet eo dirigere navem, ipse sibi perniciei fuit. Cum enim eo penetrasset, ceterae non sunt secutae. Quo facto circumfusus hostium concursu cum fortissime pugnaret, navis rostro percussa coepit sidere. 3 Hinc refugere cum posset, si se in mare deiecisset, quod suberat classis Atheniensium, quae exciperet natantis, perire maluit quam armis abiectis navem relinquere, in qua fuerat vectus. Id ceteri facere noluerunt; qui nando in tutum pervenerunt. At ille praestare honestam mortem existimans turpi vitae, comminus pugnans telis hostium interfectus est.

Friday

A. A. Milne, *Winnie Ille Pu*

Alan Alexander Milne (1882-1956) was a British author of novels, poems, and plays, who fought in both the First and Second World Wars. He wrote Winnie the Pooh for his young son, Christopher Robin, who features in the stories, along with his favourite toys. The work was translated by The translator, Alexander Leonard, was an Hungarian who was fluent in nine languages, and wrote both fiction and non-fiction in German, Latin, Hungarian, Italian, and English. He originally translated the book for the daughter of one of his Latin students.

V

Quo in capite Porcellus in heffalumpum incidit

Die quodam, cum Christophorus Robinus, Winnie ille Pu et Porcellus confabulabantur, Christophorus Robinus buccellam, quam manducabat deglutivit et neglegenter dixit: 'Hodie heffalumpum vidi, o Porcelle.'

'Quid agebat?' rogavit Porcellus.

'Heffalumpabat,' dixit Christophorus Robinus. 'Eum me vidisse non puto.'

'Olim etiam ego unum vidi,' dixit Porcellus. 'Saltem credo unum vidisse,' dixit.

'Fortasse autem heffalumpus non erat.'

'Ego quoque,' dixit Pu, qua facie heffalumpus esset scire cupiens.

'Rari inventu sunt,' Christophorus Robinus obiter dixit.

'Rari ad praesens tempus,' dixit Porcellus.

'Rari hoc tempore anni,' dixit Pu.

Deinde omnes alio de argumento inter se collocti sunt quoad Pu et Porcellus coniuncte domum ire debebant. Primum, tramitem silvam Centum Jugerum circumdantem carpentes haud multum confabulabantur. Sed postquam ad rivulum pervenerunt, illum mutuis officiis de alio saxo in alium saltantes transgressi sunt et iterum una per ericam ire poterant, amanter ab hoc et ab hac

consermonari coeperunt et Porcellus dixit: 'Neque tu is es, qui nescias, nonne Pu?' et Pu dixit: 'Mihi crede nihil sentio nisi de sententia tua, o Porcelle' et Porcellus dixit: 'Sed contra nos recordari oportet' et Pu dixit: 'Recte me admones Porcelle etiamsi id per punctum temporis oblitus essem.' Deinde autem, cum ad SEX PINOS pervenissent Pu collum, ne quisquam auscultaret, retorquens valde sollemniter dixit:

'Porcelle mi, decrevi aliquid.'

'Quid, o Pu, decrevisti?'

'Decrevi heffalumpum captare.'

Sub haec dicta Pu saepius nutabat et exspectabat Porcellum rogaturum esse:

'Quomodo?' aut dicturum: 'Pu, non potes!' aut sententiam utilem huiusmodi; sed Porcellus nihil omnino dixit. Porcellus enim desiderabat se primum propositum excogitavisse.

'Pro certo, faciam,' dixit Pu, paulisper commoratus, 'insidiis. Insidias astutas debeo tendere et auxilium tuum quoque necesse est, o Porcelle.'

'Pu,' dixit Porcellus hoc sermone recreatus, 'tibi adjutor accedo ac lubens.'

Deinde subjunxit: 'Quo tandem modo?' et Pu dixit: 'Id est, quod quaeritur: quomodo?'

Deinde ambo ad deliberandum consederunt.